

Su Altında

Derin bir nefes alın, bu yazımızda su altının derinliklerine dalıyoruz. Ancak bu kez ne balıkları ne balinaları ne de deniz bitkilerini keşfediyoruz. Dünyanın yaklaşık yüzde 70'ini kaplayan denizler ve okyanuslar su altı canlılarından çok daha fazlasını saklıyor. Bunların en ilginçleri arasındaysa yüzlerce hatta binlerce yıl önce var olmuş şehirlerin kalıntıları yer alıyor.

Dünyanın kıyı bölgelerinde bulunan bazı şehirlerin bir bölümü ya da tamamı, çeşitli doğa olayları nedeniyle sular altında kalmış. Böylece tarih boyunca çok sayıda su altı şehri oluşmuş. Yapılan son araştırmalar, 19 ülkeden 2.500'ün üzerinde bölgenin yeryüzünden kaybolduğunu gösteriyor.

Saklı Şehirler

Aslında bundan sadece 100-150 yıl öncesine kadar su altı şehirleriyle ilgili fazla bilgi yoktu. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte uzun zamandır izine rastlanamayan şehirler gün yüzüne çıkmaya başladı. Günümüzde su altı arkeologları; su altı kameralarını, keşif robotlarını ve üç boyutlu tarayıcıları kullanarak denizin derinliklerini keşfedebiliyor. Bulunan bazı kalıntıların taşınmasını ve korunmasını sağlayan özel donanımlı arkeolojik araştırma gemileri bile var.

Yapılan çalışmalarla şehirlerin haritadaki yerleri tespit edilerek incelemeler gerçekleştiriliyor. Tarihî kalıntılar titizlikle ortaya çıkarılıyor. Hangi malzemeden yapıldıklarına, hangi döneme ait olduklarına, nasıl ve niçin kullanıldıklarına yönelik araştırmalar yürütülüyor. Kimi zaman şehirlerin binaları, yolları ve yerleşim düzenleri belirlenebiliyor. Tüm bu çalışmalar sayesinde insanlığın geçmişiyle ilgili pek çok bilgi elde ediliyor.

Araştırmacılar dışında tarihi ve su altı sporlarını seven pek çok kişi, izin verilen bölgelerde dalış yaparak heyecan verici deneyimler yaşayabiliyor. Su altındaki tarihî yapıları görmek isteyenler, altı cam bölmeli teknelerle rehberler eşliğinde gezinti de yapabiliyor.

Antalya'nın Demre ilçesindeki Kekova Adası'nda ülkemizin önemli su altı şehirleri bulunuyor. Burası, Likya ve Roma medeniyetlerine uzun süre ev sahipliği yapmış. Yaklaşık 1.500 ila 1.900 yıl önce meydana gelen şiddetli depremler, kıyıların çökmesine ve bu kesimlerdeki yapıların sular altında kalmasına neden olmuş. Araştırmalar yaklaşık 2.500 yıldır insanların bu bölgede yaşadığını gösteriyor.

Ülkemiz, su altı arkeolojisi alanının doğum yeri. Dünyanın ilk bilimsel su altı kazısı, Antalya'daki Gelidonya Burnu'nda yapıldı. Yaklaşık 3.200 yıl öncesine ait gemi batığının 1960 yılında incelenmesiyle birlikte su altında saklı tarihî kalıntılar araştırılmaya başlandı.

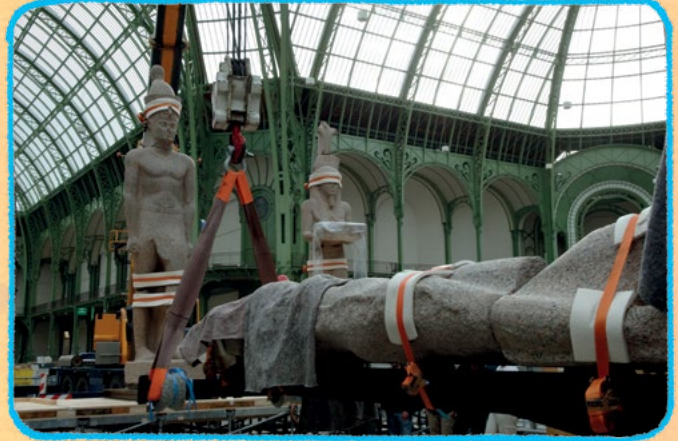

Yunanistan'ın güneyindeki Pavlopetri'ye dünyanın bilinen en eski su altı şehri. 5 bin yıllık bu yerleşim yeri yaklaşık 3.500 yıl önce sular altında kalmış. 5 metreden daha az derinlikteki kalıntılar ancak 1967 yılında keşfedilmiş. Yıllar süren keşif çalışmalarının ardından şehrin ana caddelerinin ve binalarının yerleri belirlenerek üç boyutlu yerleşim planı oluşturulmuş.

Şehrin yerleşim planını görmek için karekodu akıllı cihazınıza okutabilirsiniz.

Eski Mısır'ın önemli liman şehirlerinden Heracleion da batık yerleşim alanları arasında. 2000 yılında kalıntıları keşfedilen bu yer, yaklaşık 1.200 yıl önce depremler ve deniz seviyesinin yükselmesiyle gözden kaybolmuş. Bulunan gemi kalıntıları, çapalar ve kanallar bu bölgenin yoğun bir ticaret merkezi olduğunu ortaya çıkarmış.

Batık Heracleion şehriden çıkarılan heykeller müzede sergilenmek üzere yerleştiriliyor.

Heracleion'da bulunan kalıntılardan biri

Bugüne kadar yaklaşık yüzde 5'i ancak keşfedilen denizler ve okyanuslar kim bilir daha neleri saklıyor...